

Broj:

Podgorica, 14.09.2020. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.1, čl. 19 stav 2 tačka 6 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list Crne Gore“, br. 44/12 i 13/18) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), a u vezi sa čl. 5 st. 1 i 2 čl. 16 st. 1 i 2 i čl. 20 st. 3 i 4 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 12/18), radi ocjene usklađenosti potencijalne državne pomoći dodijeljene od strane Ministarstva kulture, u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, a na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 14.09.2021. godine d o n o s i

R J E Š E N J E

1. POKREĆE SE ispitni postupak utvrđivanja usklađenosti državne pomoći dodijeljene od strane Ministarstva kulture (sada: Ministarstvo prosvjete, nauka, kulture i sporta), na osnovu Konkursa za kreiranje i proizvodnju programskih sadržaja u dnevnim štampanim medijima u skladu sa situacijom i ekonomskim posljedicama izazvanim pandemijom Covid-19, od 20.03.2020. godine i Javnog konkursa za sufinansiranje aktivnosti iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva koji su u funkciji javnog interesa i zaštite socio-ekonomskih interesa nezaposlenih umjetnika i stručnjaka u kulturi, preduzetnika u kulturi, samostalnih umjetnika kao i bioskopskih prikazivača/privrednih subjekata čija djelatnost je privremeno obustavljena, od 24.03.2020. godine.

2. NALAŽE SE Ministarstvu prosvjete, nauka, kulture i sporta da odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja, Agenciji za zaštitu konkurencije dostavi izjašnjenje da li ostaje pri konkursima iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja.

3. NALAŽE SE Ministarstvu prosvjete, nauka, kulture i sporta da, odmah po prijemu ovog rješenja, privremeno obustavi dalju dodjelu državne pomoći, do odlučivanja Agencije za zaštitu konkurencije o usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 12/18).

4. Pozivaju se zainteresovane strane da Agenciji za zaštitu konkurencije dostave sve informacije i podatke značajne za njeno odlučivanje.

5. Ovo rješenje objavljuje se na internet stranici Agencije za zaštitu konkurencije www.azzk.me.

O b r a z l o ž e n j e

PODNOŠENJE PRIJAVE

Ministarstvo kulture je dana 26.11.2020. godine, dostavilo Prijavu državne pomoći broj: 01-082/20-2831 od 25.11.2020. godine, zavedenu u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „**Agencija**“), pod brojem: 05-779/1 od 26.11.2020. godine, kojom je na ocjenu usklađenosti dostavilo Konkurs za kreiranje i proizvodnju programskih sadržaja u dnevnim štampanim medijima u skladu sa situacijom i ekonomskim posljedicama izazvanim pandemijom Covid-19, od 20.03.2020. godine (u daljem tekstu: „**Konkurs 1**“) i Javni konkurs za sufinansiranje aktivnosti iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva koji su u funkciji javnog interesa i zaštite socio-ekonomskih interesa nezaposlenih umjetnika i stručnjaka u kulturi, preduzetnika u kulturi, samostalnih umjetnika kao i bioskopskih prikazivača/privrednih subjekata čija djelatnost je privremeno obustavljena, od 24.03.2020. godine (u daljem tekstu: „**Konkurs 2**“) (u daljem tekstu zajedno: „**Konkursi**“). Uz Konkursa, dostavljeni su i Zaključak Vlade Crne Gore br. 07-2130 od 19.03.2020. godine o hitnim mjerama podrške građanima i privredi u cilju umanjenja negativnih efekata od epidemije korone virusa i Zaključak Vlade Crne Gore br. 07-2129 od 20.03.2020. godine o mjerama podrške sektoru stvaralaštva u kulturi u cilju ublažavanja negativnih efekata od epidemije korone virusa.

Dodatno, na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 12/18) (u daljem tekstu: „**Zakon**“), Ministarstvo kulture je uz Konkurse dostavilo i Prijavu za privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenje COVID-19.

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao pravni sljedbenik Ministarstva kulture, dostavilo je Dopunu prijave državne pomoći br. 01-082/20-2831/2 od 08.03.2021. godine, zavedenu u Agenciji pod br. UPI-05-430/21-32/1 od 12.03.2021. godine, kojom je dostavljena dopunjena Prijava za privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenje COVID-19. Takođe, navedeno ministarstvo je dostavilo Dopunu prijave državne pomoći br. 01-082/20-2831/3 od 18.03.2021. godine, zavedenu u Agenciji pod br. UPI-05-430/21-32/2 od 01.04.2021. godinu, kojom je dostavljen Obrazac 1, zaveden u Agenciji pod br. UPI-05-430/21-32/3 od 01.04.2021. godine.

OPIS KONKURSA

Konkurs 1

Predmet konkursa: Finansiranje kreiranja i proizvodnje programskih sadržaja od javnog interesa radi ostvarivanje prava građana na informisanost o korona virusu, edukovanje građana o svim pitanjima, problemima i njegovim posljedicama.

Pravo učešća na konkursu imaju dnevni štampani mediji čiji su osnivači i izdavači pravna lica registrovana u Crnoj Gori za izdavanje novina i časopisa, čije se uredničke odluke donose u Crnoj Gori i koji su registrovani u Evidenciji medija kod nadležnog državnog organa u Crnoj Gori.

Ministarstvo kulture finansirće u 2020. godini proizvodnju programskih sadržaja od javnog interesa u dnevnim štampanim medijima koji su fokusirani na aktuelna dešavanja u kontekstu novog korona virusa.

Ukupan iznos sredstava za finansiranje kreiranja i proizvodnje programskih sadržaja u dnevnim štampanim medijima u skladu sa situacijom i ekonomskim posljedicama izazvanim pandemijom korona virusa su **150.000 eura**.

Konkurs 2

U cilju prevazilaženja negativnih socio-ekonomskih posljedica u sektoru kulture usljed epidemije koronavirusa, Ministarstvo kulture obezbijediće podršku za realizaciju aktivnosti iz sljedećih oblasti: 1) pozorišna djelatnost; 2) likovna i primijenjena umjetnost i dizajn; 3) muzička umjetnost; 4) književnost; 5) kinematografija.

Pravo učešća na konkurs imaju:

1. Fizička lica (akademski umjetnici i stručnjaci u kulturi) koja nemaju zasnovan radni odnos.
2. Samostalni umjetnici evidentirani u Ministarstvu kulture.
3. Preduzetnici registrovani za obavljanje kulturnih djelatnosti u oblastima stvaralaštva, kreativnih industrija, filmske produkcije i sl. koji zbog nemogućnosti ostvarivanja prometa usluga, ne mogu ostvariti rentabilno poslovanje i održivost svih relevantnih procesa.
4. Privredna društva, čija je osnovna djelatnost - Prikazivanje filmova (Komerrijalni bioskopi), koji usljed zabrane javnih i drugih okupljanja imaju prepreku u svom redovnom poslovanju.

Maksimalan traženi budžet na ime sufinansiranja od strane Ministarstva kulture za fizička lica je **3.000 eura**, a za preduzetnike i privredna društva je **20.000 eura**. Ukoliko je podnosilac prijave grupa fizičkih lica, maksimalan traženi budžet na ime sufinansiranja od strane Ministarstva kulture je **3.000 eura po članu grupe** koji ispunjava uslove za pravo učešća na konkurs.

POSTOJANJE DRŽAVNE POMOĆI

U skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske Unije, član 107, definisano je da osim ako Ugovorima nije drugačije određeno, svaka pomoć koja je dodijeljena od

strane države članice ili putem državnih resursa u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti konkurenciju dovođenjem u povoljniji položaj određenih preduzeća ili proizvodnju određene robe, u mjeri u kojoj utiče na trgovinu između država članica, nespojiva je sa unutrašnjim tržištem.

Saglasno članu 2 Zakona, državna pomoć se definiše kao:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Javna sredstva - prednosti koje su direktno ili indirektno dodijeljene putem državnih sredstava mogu predstavljati državnu pomoć, a prenos državnih sredstava može biti u raznim oblicima, poput direktnih bespovratnih sredstava, zajmova, garancija, direktnog ulaganja u kapital privrednog društva i korist u naturi. U konkretnim slučajevima, postoji sumnja da je davalac - Ministarstvo kulture, kroz finansiranje i sufinansiranje, putem direktnih bespovratnih sredstava, dodijelilo državnu pomoć.

Ekonomska prednost - svaka ekonomska korist koju privredno društvo ne bi ostvarilo u uobičajnim tržišnim uslovima i u svom redovnom poslovanju, odnosno u nedostatku intervencije države, vodi ka ispunjenju ovog uslova. Prednost je prisutna kad god se finansijska situacija privrednog društva poboljša kao rezultat intervencije države pod uslovima koji se razlikuju od uobičajnih tržišnih uslova. U konkretnom slučaju, dodjela direktnih bespovratnih sredstava predstavlja ispunjenje i ovog uslova.

Selektivnost mjere - podrazumijeva da se mjera primjenjuje samo na određena privredna društva (njihove grupe) ili određene sektore ili određene regione. Zapravo, svaka mjera države koja nije opšte prirode i koja nije dostupna svima pod jednakim uslovima (sadrži makar jedan diskriminišući element) predstavlja selektivnu mjeru. S tim u vezi, finansijska pomoć u konkretnom slučaju se ne pruža svim privrednim društvima pod istim uslovima, odnosno pruža se selektivno, samo malim privrednim društvima i preduzetnicima u sektoru kulture i informisanja, pri čemu je pomoć opredijeljena za od 101 do 500 korisnika.

Narušavanje konkurencije i uticaj na trgovinu između Crne Gore i drugih država - svaka mjera koja može poboljšati konkurentan položaj privrednog društva u odnosu na ostale privredne subjekte s kojima je u konkurenciji, narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju. U praktičnom smislu, narušavanje konkurencije u smislu člana

107 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, moguće je čim država dodijeli finansijsku prednost privrednom društvu u liberalizovanom sektoru u kojem to privredno društvo postoji, ili u sektoru u kojem bi mogla postojati konkurencija. Prednost dodijeljena privrednom društvu koje djeluje na tržištu koje je otvoreno za konkurenciju obično se smatra narušavanjem konkurencije i može uticati na trgovinu između Crne Gore i drugih država. Državna pomoć po ovom osnovu, načelno je mogla narušiti konkurenciju u smislu pravila o kontroli državne pomoći.

NEZAKONITA POMOĆ

Nezakonita državna pomoć je pomoć koja je dodijeljena bez prethodne prijave ili prije odlučivanja Agencije o usklađenosti te pomoći sa Zakonom, definisano je članom 5 stav 2 Zakona.

Saglasno članu 10 stav 1 Zakona, radi utvrđivanja ili donošenja, odnosno dodjele individualne pomoći nadležni organ državne uprave, nadležni organ opštine i pravno lice koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom prije dostavljanja predloga šeme donosiocu, odnosno donošenja akta o individualnoj državnoj pomoći Agenciji podnosi prijavu sa predlogom akta i drugom potrebnom dokumentacijom radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja.

Akt o dodijeli državne pomoći se može prilikom donošenja, odnosno utvrđivanja, razmatrati samo uz ocjenu Agencije, propisano je Zakonom.

Dalje, članom 12 Zakona zabranjuje se dodjela državne pomoći prije odlučivanja Agencije o usklađenosti državne pomoći sa Zakonom.

Dakle, Ministarstvo kulture je Agenciji dostavilo Prijavu državne pomoći u odnosu na Konkurs 1 i Konkurs 2, koji su u momentu dostavljanja već bili sprovedeni, što dovodi u sumnju da je došlo do davanja državne pomoći prije donošenja rješenja o usklađenosti sa Zakonom. S obzirom na naprijed navedeno, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, Agencija je, saglasno tački 1. dispozitiva ovog rješenja, po službenoj dužnosti pokrenula ispitni postupak ocjene usklađenosti državne pomoći dodijeljene od strane Ministarstva kulture, na osnovu Konkursa 1 i Konkursa 2.

Dodatno, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta je navelo u Obrascu 1 da se pomoć dodjeljuje na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore o hitnim mjerama pomoći sektoru kulture i medija u cilju prevazilaženja ekonomskih posljedica pandemije Covid-19, te su, zbog hitnosti postupanja usljed nastalog negativnog socio-ekonomskog uticaja pandemije, javni konkursi za podršku projektima u navedenim oblastima objavljeni **bez klauzule o mirovanju**.

Zakonom je uređeno postupanje Agencije u slučaju nezakonite državne pomoći, i Agenciji data mogućnost da naloži davaocu državne pomoći da dostavi podatke i informacije potrebne za ispitivanje usklađenosti državne pomoći sa Zakonom, te je posljedično, u tački 2. dispozitiva ovog rješenja, naloženo Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta da dostavi podatke i informacije, na osnovu kojih bi Agencija mogla donijeti rješenje u skladu sa Zakonom.

Saglasno članu 23 Zakona, Agencija je u tački 3. dispozitiva ovog rješenja naložila Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta privremenu obustavu dodjele državne pomoći do odlučivanja Agencije o usklađenosti sa Zakonom. Ako Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta ne postupi po nalogu iz tačke 3. dispozitiva ovog rješenja, Agencija može, shodno članu 24 Zakona, da pokrene upravni spor.

U skladu sa članom 21 Zakona, Agencija je pozvala sve zainteresovane strane da dostave informacije i podatke značajne za odlučivanje (tačka 4. dispozitiva ovog rješenja).

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema ovog rješenja.

ČLAN SAVJETA
Jovana Tošković

ČLAN SAVJETA
Novo Radović

Dostavljeno:

- Ministarstvo prosvjete, nauka, kulture i sporta, Vaka Đurovića, Podgorica
- u spise predmeta,
- a/a